

گروه فرهنگ و هنر

فیلم‌های متمرکز بر ژانر سیاسی به‌واسطه نفوذ به دالان‌های تاریخ سیاست و زدوبندها و اتفاقات پشت‌پرده‌ای که هم‌ما بر مدار تئوری توطئه می‌چرخند، همواره یکی از مهم‌ترین و جذاب‌ترین ژانرهای سینمایی برای جذب مخاطب است. همین اهمیت از سوی مخاطب نیز باعث شد تا در ۱۰۰ ساله اخیر این ژانر جای پای محکمی از خود در میان سینماگران جهان بر جای گذارد. در ایران نیز شروع جدی توجه به ژانر سیاسی از دهه ۵۰ و تولید فیلم‌هایی همچون گوزن‌ها و سفر سنگ شروع شد. با وجود این تا بعد از انقلاب آثار زیادی را در این مجموعه نمی‌دیدم. با پیروزی انقلاب این ژانر به فراخور اتفاقات و رویدادهای کشور، بیش از پیش مورد توجه قرار گرفت؛ فیلم‌هایی که برخی از آنها در زمان اکران توانستند با واکنش‌های مثبت یا منفی به نوعی تحول و بلوغی سیاسی را در مخاطبان و عموم مردم به‌وجود آورند. انتخابات و حواشی آن یکی از خاص‌ترین موضوعاتی است که سینمای ایران آن را از اواخر دهه ۷۰مورد توجه قرار داد و در این سال‌ها فیلم‌های زیادی نیز در این خصوص ساخته شد. همزمان با برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی، فرصتی دست داد تا مروری گذرا داشته باشیم برای مهم‌ترین آثاری که با مضمون انتخابات در سینمای ایران تولید شده است.

آقای رئیس‌جمهور (۱۳۷۹)

شاید یکی از جالب‌ترین فیلم‌های انتخابات که به‌واسطه صراحت در بیان موضوعات، در حدود ۲۰ سال از اکران محروم شد، «آقای رئیس‌جمهور» دومین اثر ابوالقاسم طالبی است. طالبی در این فیلم که به عقیده برخی منتقدان یکی از صریح‌ترین آثار سینمای ایران است که به‌شخصیت یک رئیس‌جمهور می‌پردازد، داستان صاحب امتیاز یک روزنامه است که خود را نامزد ریاست‌جمهوری اعلام می‌کند. او برای تصاحب صندلی ریاست‌جمهوری، حاضر است دست به هر کاری بزند اما در آخرین سرمقاله، ماهیت ضدارزشی او برملا می‌شود. این عمل انقلابی موجب قتل او را فراهم می‌آورد. نکته خاص این فیلم آنجاست که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی وقت، به اتهام شباهت شعارهای کاراکتر منفی فیلم به شعارهای «سیدمحمد خاتمی»، بیشینه فرهنگی و مطبوعاتی او و حتی گریم آن کاراکتر، استفاده از اصطلاحاتی همچون روزنامه‌های زنجیره‌ای و ...، این فیلم را بعد از حدود دو هفته اکران در چند سالن محدود، به‌صورت غیررسمی توقیف می‌کند. این موضوع را سال‌ها بعد طالبی در برنامه هفت عنوان کرد و گفت: «فیلم را توقیف کردند و هنوز هم حاضر نشدند در تلویزیون آن را پخش کنند! من زمانی به شوخی به آقای ضراغی می‌گفتم نمی‌خواهید فیلم را پخش کنید؟ او هم می‌گفت عه! پخش نکردند؟! نهایتا گفت آقای خاتمی بدش می‌آید. بعد گفتند آقای احمدی‌نژاد بدش می‌آید. حالا نمی‌دانم آقای روحانی هم بدشان می‌آید یا خیر...؟» سرانجام فیلم آقای رئیس‌جمهور پس از ۱۹ سال، در ۲۰ آبان ۱۳۹۸ در تلویزیون پخش شد.

پایان‌نامه (۱۳۸۹)

پس از انتخابات سال ۸۸ و فضای سیاسی حاکم بر آن، حامد کلاه‌داری پایان‌نامه را به گیشه آورد. فیلمی که از نظر او یکی از صریح‌ترین فیلم‌های سیاسی ایران با موضوع حوادث بعد از انتخابات است. دستاوردهای خوبی هم برای مردم و هم برای نظام جمهوری اسلامی دارد. این فیلم که برای نخستین بار در بیست و نهمین جشنواره فیلم فجر نمایش داده شد و سپس از خرداد ۱۳۹۰ در سینماها به نمایش عمومی درآمد، داستان چهار دانشجو را در بازه زمانی حدود ۱۲ ساعته از عصر تا نیمه‌شب به تصویر می‌کشد. یکی از آنها به قصد ارائه پایان‌نامه به استادش، وارد یک تشکیلات جاسوسی می‌شود. مافیایی که قصد بهره‌مندی از آشوب‌های خیابانی را دارد و با شبکه‌های غربی نیز در ارتباط است. این فیلم به دلیل ضعف قصه و پرداخت در اکران عمومی توقیفی کسب نکرد و حتی در نظرسنجی میان منتقدان سینمایی به عنوان «بدترین فیلم‌سال» انتخاب شد.

اخراجی‌ها ۳ (۱۳۸۹)

مسعود ده‌نمکی در آخرین سگانه اخراجی‌ها، سمت و سوی اثرش را به میدان سیاست بعد از دفاع‌مقدس هدایت کرد و با زبان طنز، نگاه منتقدانه به مناسبات سیاسی و اجتماعی بعد از جنگ و انتخابات سال ۸۸ دارد. فیلمی که با وجود همزمانی اکران با «جدایی نادر از سیمین» و رویدادهای حواشی آن که مهم‌ترینش تحریم از سوی برخی مخاطبان بود، با فروش ۴/۷ میلیارد تومانی پر فروش‌ترین و پرمخاطب‌ترین فیلم سال ۱۳۹۰ شد.

قصه این فیلم، زندگی بعد از جنگ اخراجی‌هاست. اخراجی‌ها به‌شهر باگشته‌اند و هرکس در تلاش برای شروع کسب و کاری است. در این بین، یک برنامه زنده تلویزیونی سعی دارد تا چندین رزمنده را برای حضور در برنامه دعوت کند. در این فیلم که قرار بود در بخش مسابقه بیست و نهمین جشنواره فیلم فجر حضور یابد ولی به علت نرسیدن نسخه ۲۵ میلی متری به هیات داورى در زمان تعیین‌شده از بخش مسابقه، خارج شد، ده‌نمکی اشاره کنایه‌آمیزی به انتخابات

با توجه به اتفاقات شب اختتامیه جشنواره برلین ۲۰۲۴ و دفاع چند نفر از برندگان از مردم فلسطین و موضع نشان علیه رژیم صهیونیستی، این رویداد سینمایی حالا با چالش احتمالی قطع منابع مالی از سوی دولت آلمان روبه‌رو شده است.ماریت ریسن بیگ، یکی از مدیران جشنواره برلین در واکنش به اظهارات برندگان جشنواره برلین در حمایت از مردم فلسطین در مراسم اختتامیه این رویداد سینمایی

فلسطین و

تهدید جشنواره

برلین به قطع بودجه

گفت، جشنواره این اظهارنظرها را بیهودستیزانه نمی‌داند و قبل از جشنواره و در طول جشنواره، ما به وضوح نشان دادیم که دیدگاه برلیناله درباره جنگ در خاورمیانه چیست و ما مواضع یک جانبه نداریم.در مراسم اختتامیه جشنواره برلین امسال، فیلم‌ساز آمریکایی بن راسل که برای فیلم «کنش مستقیم» در بخش «برخور» برنده جایزه شد، برای همبستگی با مردم فلسطین با چپیه برای دریافت جایزه روی

نگاهی به مهم‌ترین فیلم‌های ایرانی با موضوع انتخابات

دrehبین سینما بر انتخابات ایران

عطشانی»، نویسنده‌ی جابر قاسمعلی و تهیه‌کننده‌ی محسن آقاعلی اکبری ساخته سال ۱۳۹۰ است. داستان فیلم درباره پیرمردی است که شغلش بازربری بوده و قصد خرید سیمکارت و تلفن همراه را دارد که دست بر قضا سیمکارت خاموش سالیان گذشته رئیس‌جمهور مورد معامله قرار گرفته و دست‌او می‌افتد. این فیلم در سی امین جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمد و دیپلم افتخار بهترین بازیگر زن (بهناز جعفری) را دریافت کرد. پس از آن قرار بود در اردیبهشت ماه ۹۱ اکران شود و با این‌که تبلیغات محیطی و نصب پیلوردها نیز آغاز شده بود اما از اکران آن جلوگیری شد. عوامل فیلم سعی دارند تا با تغییرات به وجود آمده در فیلم بتوانند تا قبل از انتخابات فیلم را به نمایش عمومی درآورند.

ایران برگز (۱۳۹۳)

اگر بگوییم مسعود جعفری جوزانی کم‌دی‌ترین فیلم در موضوع انتخابات در تاریخ سینمای ایران را ساخته است، گرافه نگفته‌ایم. فیلمی جذاب که در بهار ۱۳۹۴ با فروشی بیش از پنج‌میلیارد تومان رسید. داستان این فیلم درباره انتخابات در روستایی به نام «شید» است.

برش

دموکراسی ایرانی

سینمای ایران گرچه پیش از انقلاب به‌واسطه انتخابات فرمایشی، هرگز نگاه‌کاوشگرانه‌ای به انتخابات نداشت اما با فراهم شدن دموکراسی پس از پیروزی انقلاب اسلامی و برگزاری انتخابات، این سوژه در میان هنرمندان نیز مورد توجه قرار گرفت. سینماگران

سن برلیناله رفت و گفت، در برابر نسل‌کشی و برای آتش بس در همبستگی با همه رفقای مان می‌ایستیم. یازل آدرهم که برای مستند «سرزمین دیگری نیست» برنده جایزه مستند برلین شد و در حالی که جایزه را دریافت کرد، گفت، جشن گرفتن برای او در حالی که هموطنانش در غزه قتل‌عام می‌شوند، بسیار دشوار است و از آلمان می‌خواهد به درخواست‌های سازمان ملل احترام بگذارد و ارسال سلاح به اسرائیل را متوقف کند.

دو فرد به نام‌های «امرا... خان» و «فتح... خان» از دو خانواده اصلی روستا، برای به دست آوردن کرسی انتخابات شور با هم به رقابت می‌پردازند، رقابتی که نه منصفانه است و نه اخلاقی. از حواشی این مستند، آن‌که فیلم پیش از اکران عمومی در خرم‌آباد و در حضور جمعی از هنرمندان، فرهیختگان و مسئولان استان لرستان به نمایش درآمد. آنها معتقد بودند استفاده از زبان لُری در این فیلم سینمایی ناجای بوده است و به هجمه فرهنگی موجود علیه سنت‌ها و زبان‌های لُری کمک کرده است. با وجود این نماینده مردم خرم‌آباد آن دوره در مجلس شورای اسلامی نسبت به منع این فیلم در استان لرستان و شهرهای آن واکنش نشان داد و گفت، معتقدیم تا زمانی که در فیلمی به یک قوم توهین نشود، اکران آن مانعی نخواهد داشت حتی اگر پخش آن تأثیر مثبتی هم در جامعه نداشته باشد.

فیلم ساحل امن (۱۳۹۵)

کرامت پورشهبوسری در سال ۱۳۹۵ فیلم ساحل امن را با تمرکز بر انتخابات ریاست‌جمهوری آن سال ساخت. داستان ساحل امن درباره ورود یک جاسوس به ایران است که سعی می‌کند امنیت انتخابات ریاست‌جمهوری را به‌هم‌بریزد. این فیلم لایه‌های مختلفی دارد به‌طوری‌که بخشی از آن الهام‌گرفته از چند اتفاق واقعی از انتخابات سال ۹۲ است. قسه ساحل امن به‌صورت ناخوسته به سمتی می‌رود که دو کاندیدای انتخاباتی در محوریت قرار می‌گیرند. هرچند فیلم رفته‌رفته سمت‌وسوی دیگری پیدا می‌کند اما در نهایت بر اتحاد طرفداران این دو گروه کاندیدا در برابر دشمن متمرکز می‌شود.

مارموز (۱۳۹۶)

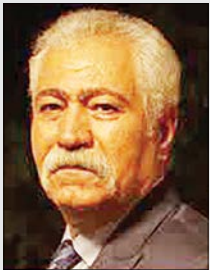
کمال تبریزی پس از ساخت فیلم «مارمولک»، اثر سیاسی دیگریش «مارموز» را در سال ۱۳۹۶ رونمایی کرد. فیلمی که تلاش دارد وضعیت کاندیداهای انتخاباتی و مواجهه آنها با شبکه‌های بیگانه را به نقد کشد. داستان فیلم مازموز درباره فردی به‌نام قدرت‌دار...، صمدی است که سودای نمایندگی مجلس در سر دارد و می‌خواهد کاندیدای انتخابات مجلس شود و خود را نماینده حزب قرمز معرفی می‌کند اما وقتی قرمزها او را پس می‌زنند، به‌واسطه قهرمان بازی ساختگی‌ای که درمی‌آورد، مانند حزب باد، به حزب رقیب یعنی آبی می‌پیوندند و با آنها وارد انتخابات می‌شود و اتفاقاتی برای او رخ می‌دهد که مجبور به فرار از کشور می‌شود. این فیلم در زمان اکران به فروش شش میلیاردی رسید.

زهرمار (۱۳۹۷)

فیلم «زهرمار» نیز نمونه دیگری از آثار طنزی است که بر انتخابات و حواشی حاکم بر آن پرداخته است. این فیلم را جواد رضویان در سال ۹۷ ساخت و در آن تلاش کرد با استفاده از آلمان‌های طنزانه به بیان نقدهای اجتماعی و تناقضات رفتارهای سیاسی جامعه ازجمله انتخابات بپردازد. داستان فیلم درباره حاج‌حشمت تهرانی، یک مداح شناخته‌شده است که می‌خواهد در شورای شهر تهران عضو شود. او در یکی از شب‌ها یکی از دوستان قدیمی خود، رهی را پس از سال‌ها می‌بیند، اما رهی از او دل خوشی ندارد و همین مسأله باعث ایجاد داستان‌های زیادی در فیلم می‌شود. این فیلم در ۲۹ خرداد ۱۳۹۸ در سینماهای ایران اکران شد و در یک برهه در خرداد ۹۸ به‌خاطر شباهت آن با یک مداح مشهور لغو و بلیت‌فروشی آن کنسل شد.

اکران

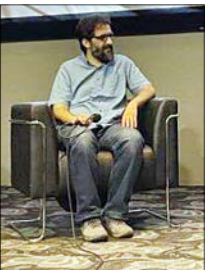
ترکیب جذاب نوروزی هنر و تجربه

اکران فیلم‌های نوروزی سینماهای منتخب گروه سینمایی هنر و تجربه از ۲۳ اسفندماه به صورت همزمان و با نمایش دو فیلم بلند سینمایی و یک بسته فیلم کوتاه شامل ۵ فیلم آغاز می‌شود. براساس برنامه‌ریزی صورت‌گرفته، فیلم سینمایی «نویسنده مرده است» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی شهاب حسینی و براساس فیلمنامه‌ای نوشته آرش عباسی و با حضور بازیگران خارجی جیمز وانگتر و جیا مورا که در کشور آمریکا ساخته شده و جوایز مختلفی از جشنواره‌های خارجی به دست آورده در گروه سینمایی هنر و تجربه به صورت دوبله اکران خواهد شد. فیلم سینمایی «عروسک» (فولچاق) به کارگردانی کارگردان قفید سینمای ایران اصغر یوسفی‌نژاد و تهیه‌کنندگی جلیل اکبری صحت ساخته شده است. داستان این فیلم یک درام اجتماعی است که به زبان آذری و بازپرویس فارسی اکران خواهد شد. بسته فیلم کوتاه «اتاق فرار» شامل پنج فیلم کوتاه به هم پیوسته به نام‌های «موس»، «نفس نکش»، «روای نیمه‌جان»، «اسپاسم» و «گوش‌تلخ» به کارگردانی روناک جعفری، میلاد نسیم جعفران، آرمین اعتمادی، صحرّا اسداللهی و فرید حاجی در گروه سینمایی هنر و تجربه اکران می‌شود.

رویداد

روایت بهروز شعبی از سینمای ایران در دانشگاه مالزی

بهروز شعبی بعد از اکران «بدون قرار قبلی»، در دانشگاه مولتی‌مدیا مالزی گفت: «امید» مهم‌ترین دلیل برای زندگی به شمار می‌رود و من به عنوان یک سینماگر تلاش دارم بخش‌های خوب زندگی را نشان دهم. شعبی با تأکید بر ظرفیت‌های سینما برای گفت‌وگو و انتقال پیام‌های انسانی» عنوان کرد: در روزگاری هستیم که با وجود اخبار و اتفاقاتی که در کشورهای مختلف دنیا شاهد آن هستیم و باعث ناامیدی انسان امروز شده است، امید، مهم‌ترین دلیل برای زندگی به شمار می‌رود. دومین جشنواره فیلم‌های ایرانی در مالزی به همت راینزی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و موسسه شرق و غرب آسیا (ASIawe) در مالزی، از ۸ اسفندماه ۱۴۰۲ و با استقبال علاقه‌مندان به فرهنگ و هنر ایران در سالن سینمایی گلدن اسکرین میدولی کوآلالمپور آغاز به کار کرده است و شش اثر سینمایی «هناس» ساخته حسین دارابی، «حوض نقاشی» ساخته مازیار میری، «شیار ۱۴۳» ساخته نرگس‌ایار، «امروز» ساخته رضا میزگریمی، «باد یگارد» ساخته ابراهیم حاتمی‌کیا و «بدون قرار قبلی» ساخته بهروز شعبی در سینماهای سه شهر کوآلالمپور، پوتراجایا و پینانگ از تاریخ ۲۰ تا ۲۰ اسفندماه به نمایش گذاشته می‌شوند.

«ایلیا»

در مناطق فاقد سینما

فیلم سینمایی «ایلیا، جستجوی قهرمان» همزمان با اکران نوروزی در مناطق بدون سینما هم نمایش داده می‌شود. این اثر سینمایی در چرخه اکران مردمی عمار آماده اکران در مناطق بدون سینماست. فیلم «ایلیا، جستجوی قهرمان» داستان آرش نوجوان ایرانی و یکی از چهار گیرم برتر جهان است که در حین بازی جدید جهانی‌اش وارد یک بازی کامپیوتری جدید می‌شود. علاقه‌مندان می‌توانند درخواست خود جهت اکران فیلم در مدارس، مساجد، حسینیه‌ها، کانون‌های فرهنگی، سالن‌های فرهنگی شهر و ... را در نشانی اینترنتی ekranmardomi.ir/movie/eliya ثبت کنند.

